

Datum : 25-05-2021
Van : MIC-commissie
Betreft : Jaarrapportage 2020

Inleiding

De MIC-commissie kiest ervoor om het jaarrapport te presenteren in dezelfde opzet als het halfjaarrapport vanwege de positieve feedback die hierop is ontvangen, onder andere van de CCR en de OR. Minder cijfermatig en meer in de vorm van een voortgangsrapport met de high lights van de werkzaamheden van de MIC-commissie. Op bepaalde onderdelen wel iets uitgebreider dan de halfjaarrapportage, omdat dit het jaaroverzicht betreft. We denken dat we daarmee een beter beeld geven van de ontwikkelingen, dienend als basis voor gesprek met managementteam, teamleiders, CCR en OR.

Cijfers 2020

In 2020 zijn in totaal 857 meldingen ingediend bij de MIC-commissie. Ten opzichte van 2019 zijn dat 183 minder meldingen.

	2016	2017	2018	2019	2020
Dagbesteding	140	145	167	160	95
BT	5	3	10	6	1
Behandeling			4	0	0
Wonen	834	878	781	874	761
Totaal	979	1026	962	1040	857

Tabel 1 Overzicht MIC-meldingen 2016 t/m 2020

We zien dat zowel vanuit wonen als vanuit de dagbesteding en begeleiding thuis (BT) opvallend minder meldingen zijn ingediend. De MIC-commissie verklaart de afname vooral door de COVID-19 maatregelen en de tijdelijke sluiting van de AC's (ruim twee maanden) in het voorjaar van 2020. Volledigheidshalve is in bijlage 1 een overzicht van de incidentmeldingen per regio en per locatie toegevoegd. We zien in de MIC-meldingen geen toename van het aantal meldingen die mogelijk ten gevolge van de Coronacrisis zouden hebben plaatsgevonden.

In 2020 zijn geen incidenten gemeld bij de IGJ danwel de GGD, conform de meldplicht van calamiteiten voor zorgaanbieders (zoals vastgelegd in de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg en Wet Maatschappelijke Zorg). Sinds 2018 voert SGL interne onderzoeken (onder meer aan de hand van de Prisma-methode) uit, indien sprake was van een incident dat niet voldeed aan de meldcriteria van de IGJ / GGD, maar waarbij SGL het zelf wel van belang achtte om het incident nader te onderzoeken om ervan te leren en herhaling in de toekomst te voorkomen. In 2020 zijn er geen incidenten in aanmerking gekomen om nader te onderzoeken.

Locatietype	Vallen	Medicatie	Vermissing	Voeding /ver-slikken	Branden/schroeien	Overig	Vervoer	Beademing	Totaal
Dagbesteding	62	12	1	6	2	11	1	0	95
BT	0	0	0	0	0	1	0	0	1
Wonen	308	330	2	35	13	34	1	38	761
Totaal 2020	370	342	3	41	15	46	2	38	857
Totaal 2019	380	491	6	56	7	63	1	36	1040

Tabel 2 Meldingen naar aard gebeurtenis 2020 en 2019

We bespreken hieronder de meest opvallende trends per type melding.

Vallen

Er zijn ten opzichte van 2019 in totaal 10 minder valincidenten ingediend. Opvallend is dat het aantal valincidenten bij wonen licht is toegenomen van 280 in 2019 naar 308 in 2020. Bij 278 valincidenten was er geen letsel merkbaar. Bij 81 incidenten was er sprake van licht letsel of materiële schade. Het betreft schaafwondjes, een blauwe plek en/of pijnlijke plek waar cliënt op gevallen is zonder verdere gevolgen.

De meest gemelde oorzaken van valincidenten in 2020 betreffen:

- Bewust genomen risico door cliënt (150)
- Lichamelijke problemen (124)
- Maakte geen gebruik van aangeboden materiaal/hulpmiddel (52)

Medicatie

Er zijn ten opzichte van 2019 in totaal 149 minder medicatie-incidenten gemeld; de voornaamste daling van medicatie-incidenten is bij wonen te signaleren (330 ten opzichte van 466 in 2019). In geheel 2020 zijn 293 medicatie-incidenten gemeld, waarbij het beheer bij SGL lag. In 2019 waren dit er nog 403. Bij 49 (van de 342) medicatie-incidenten lag het beheer bij de cliënt. Ook dit is ten opzichte van 2019 een opvallende daling (namelijk in 2019 waren dat er nog 88). Ten tijde van de opmaak van dit rapport kon niet uit Pluriform worden gehaald hoeveel cliënten medicatie in eigen beheer hadden in 2020 en in 2019. Mogelijk kon de afname worden verklaard door afname van het aantal cliënten met medicatie in eigen beheer. Sinds kort is dit wel mogelijk en gaan we dit inregelen.

Halverwege 2020 is het Beoordeling Eigen Medicatie (BEM)-formulier ingebouwd in Pluriform (voorheen werd dit geüpload). Door deze wijziging is mogelijk voor een aantal cliënten het BEM-formulier opnieuw beoordeeld en ingevuld en zijn nieuwe afspraken gemaakt over het medicatiebeheer, hetgeen de afname ook deels zou kunnen verklaren.

■
Uitgesplitst naar oorzaken zien we het volgende beeld. De drie meest gemelde oorzaken van medicatie-incidenten in beheer bij SGL, betreffen:

	2019	2020
Vergissing/vergeten medewerker	267	205
Cliënt weigert inname	86	42
Vergissing/vergeten cliënt	22	13

Een duidelijke verklaring voor de afname van 'verginging/vergeten medewerker' is niet direct aan te wijzen. De MIC-commissie ziet dit als een positieve ontwikkeling.

Het valt verder op dat de oorzaak 'cliënt weigert inname' is afgenomen. Dat zou verklaard kunnen worden door het advies van de MIC-commissie dat begin 2020 is gegeven. Als de cliënt bij herhaling medicatie weigert, en de huisarts is akkoord dat er geen actie moet worden ondernomen, is een MIC melding niet nodig en is vermelding in het ECD door middel van rapportage voldoende. De 'geaccepteerde weigering' en de afspraak met de huisarts zijn eveneens vastgelegd in het ECD.

Verder had de MIC-commissie de volgende adviezen afgegeven met betrekking tot het melden van medicatie-incidenten (begin 2020):

- Als een cliënt medicatie niet heeft ingenomen omdat hij/zij niet aanwezig was, dan is dit niet een melding voor de MIC-commissie, maar hoort het thuis in het zorgproces en dient hierover wel gerapporteerd te worden om een oplossing te zoeken op locatie.
- Als een cliënt medicatie niet heeft ingenomen omdat hij/zij teveel alcohol heeft genuttigd, is het niet nodig om hiervan een MIC-melding in te dienen. Dit dient wel gerapporteerd te worden in het ECD en te worden besproken met de huisarts.

Deze adviezen zouden nog een mogelijke verklaring kunnen zijn voor de afname van 'verginging/vergeten cliënt'.

Ademhalingsondersteuning

Het aantal incidenten met betrekking tot ademhalingsondersteuning zijn in 2020 nagenoeg gelijk gebleven ten opzichte van 2019.

Uitgesplitst naar meest genoemde oorzaak:

Meest genoemde oorzaak	Aantal keer gescoord
Beademingsapparatuur niet gecontroleerd	15
Bevochtiger niet gecontroleerd	11
Stekker medisch alarm niet ingestoken	5

■

Oorzaak lijkt vooral gelegen in het niet volgens protocol nalopen of de beademingsapparatuur volgens de afspraak werkt, zoals het insteken van de stekkers, vullen van de bevochtiger, etc. In het plan van aanpak was opgenomen dat medewerkers elkaar meer gaan aanspreken en dat de teamleider met medewerker het gesprek aangaat om erachter te komen waardoor het misgaat en wat medewerkers mogelijk extra nodig hebben. Dit plan van aanpak is in december geëvalueerd met het team. Dit leverde globaal op dat medewerkers niet meer regels willen, maar het elkaar aanspreken, verantwoordelijk voelen en zaken door teamleider inzichtelijk maken als voornaamste oplossingen worden gezien. Het plan van aanpak is overgedragen aan de nieuwe teamleider en zal door de MIC-commissie ook in 2021 worden gevolgd.

Verbeteracties MIC-commissie

De stand van zaken van de verbeteracties van de MIC-commissie is in bijlage 2 te lezen. De MIC-commissie is in het verslagjaar driemaal bijeen geweest in de nieuwe uitgebreide samenstelling. Daarnaast worden tweewekelijks in kleiner verband alle binnengekomen MIC-meldingen behandeld. De MIC-commissie heeft in een voorstel uitgewerkt om het proces van de afhandeling van de MIC-meldingen anders te gaan inrichten. Nu ligt de regie van dit proces volledig bij de MIC-commissie. Wat we als SGL juist willen, is de teams zelf meer de regie geven over de eigen incidentmeldingen en in de positie zetten, zodat zijzelf meer gaan sturen op incidenten. We verwachten hiermee te starten vanaf het derde kwartaal.

Daarnaast zijn we in WBC Maartenhuis gestart met een pilot vanaf het derde kwartaal 2020 om vanuit de MIC-commissie en de RAI-commissie een incidentactie uit te zetten rechtstreeks zowel naar de melder van het incident als naar de teamleider. We verwachten dat als we ook rechtstreeks aan de melder onze tips en adviezen terugkoppelen, dit leidt tot een groter verbetereffect en meer bewustwording. Ook geven veel medewerkers aan het te waarderen om direct een terugkoppeling te ontvangen in plaats van via de teamleider. De pilot zal worden geëvalueerd in beide commissies in het eerste kwartaal 2021.

Met betrekking tot valincidenten valt op in de cijfers van 2020 dat sprake is van een (lichte) toename bij Wonen. Dat pleit ervoor om meer acties in te gaan zetten rondom valpreventie in 2021. Dit stond al op de agenda van de MIC-commissie in 2020, maar gezien de coronamaatregelen was het nog niet mogelijk om effectief trainingen etc. te gaan organiseren. Dit zal binnen de MIC-commissie worden opgepakt, zodra de maatregelen rondom Corona dat toelaten. We denken dan aan het organiseren van voorlichting / instructie (bv. in de vorm van een klinische les) voor zowel cliënten als medewerkers het aantal valincidenten mogelijk meer omlaag kunnen brengen, mede op advies van de CCR.

Voor wat betreft de medicatie-incidenten zien we een positieve afname van het aantal incidentmeldingen, vooral met betrekking tot 'vergissing/vergeten door de medewerker'. We zullen dit vanuit de MIC-commissie toch nauw blijven volgen.

Vanuit de geneesmiddelencommissie zijn de volgende acties ingezet voor 2021:

- Op iedere woonlocatie is een medicatieretourbox opgehangen en zijn afspraken gemaakt met de apotheken om deze geregeld te legen. Doel is het voorkomen van mogelijk onrechtmatig gebruik van overtollige medicatie, waarmee we een veiliger medicatiegebruik beogen.

-
- Onderzocht wordt of een andere opzet van e-learning (microlearning: vaker via e-learning een kleine opdracht/taak uitzetten onder medewerkers) kan bijdragen aan meer risicobewustzijn.
- Er is een nieuwe projectgroep gestart rondom Elektronische toedienregistratie (ETDR) van medicatie om via een formeel aanbestedingstraject een best passend systeem te selecteren voor het digitaal aftekenen van medicatie.
- Er wordt een klinische les ontwikkeld door Vista college in aansluiting op de praktijksholing medicatie die Vista al organiseert. Deze klinische les is bedoeld als jaarlijkse opfris ten behoeve van medewerkers binnen dagbesteding.
- Er wordt onderzocht of binnen SGL kan worden overgegaan tot het gebruik van veilige naalden door een financiële impactanalyse.
- Beleid binnen SGL is momenteel dat ZZP-ers geen medicatie mogen uitdelen. In de praktijk komt het wel voor dat ZZP-ers medicatie verstrekken en in de medicatie-incidenten blijkt dat wel eens mis te gaan. De geneesmiddelencommissie gaat onderzoeken op welke wijze het toch mogelijk zou kunnen zijn om ZZP-ers medicatie toe te laten dienen.

Bijlage 1: aantal incidenten per regio en per locatie 1 januari 2020 t/m 31 december 2020

Soort	(Alle)											
Aantal		Soort incident										
Regio	Behandelend team	Branden / schroeien	Medicatie in beheer cliënt	Medicatie in beheer SGL	Overige incidenten	Vallen	Vermissing	Verslikken / voeding	Beademing	Vervoer	Eindtotaal SGL	
Heuvelland	WBC Aan de Pas		2	41	19	9	1	8	38	1	119	
Heuvelland	WBC LMJ-hof			10	1	20		4			35	
Heuvelland	WBC Langendaal		7	7							14	
Heuvelland	DB Team Actief (de Haamen)					4		1			5	
Heuvelland	DB Maastricht		2	1		7					10	
Totaal Heuvelland			11	59	20	40	1	13	38	1	183	
Midden Limburg	WBC Echt		1	17		10					28	
Midden Limburg	WBC Maartenshuis			21	1	34	1	2			59	
Midden Limburg	WBC Roermond			24	1	13		3			41	
Midden Limburg	KSW Midden en Noord Limburg		16			2					18	
Midden Limburg	DB Weert	1	1	1	1	9		1			13	
Midden Limburg	DB Swalmen		1	2	1	5		2			11	
Totaal Midden Limburg		1	18	65	4	73	1	8			170	
Noord Limburg	WBC Het Vlinderhuis	2		22	2	4		4			34	
Noord Limburg	WBC Kuukven	2	1	13	1	31		4			52	
Noord Limburg	WBC Velden	4	1	19	5	23		4			56	
Noord Limburg	DB de Maashorst	1		1	4	13		1			20	
Noord Limburg	DB Venray				1	2	1				4	
Noord Limburg	DB Velden					1					1	
Totaal Noord Limburg		9	2	55	13	74	1	13			167	
Parkstad	WBC Heerlen			3		3		1			7	
Parkstad	WBC Schaesberg	2		5		5					12	
Parkstad	WBC Kerkrade	1	3	55		55					114	
Parkstad	DB Kerkrade		3		1	3					7	
Parkstad	DB Lupinehof					1					1	
Parkstad	DB Brunssum			1		3					4	
Parkstad	DB Heerlen				1						1	
Parkstad	KSW Parkstad					1					1	
Totaal Parkstad		3	6	64	2	71		1			147	
Westelijke Mijnstreek	WBC Broek-Sittard		3	4	2	15					24	
Westelijke Mijnstreek	WBC De Baandert		1	15		5		1			22	
Westelijke Mijnstreek	WBC Doenrade		1	4		17		1			23	
Westelijke Mijnstreek	WBC Geleen	1	4	6		26		1			38	
Westelijke Mijnstreek	WBC Hoogveld	1		3	2	31		2			39	
Westelijke Mijnstreek	WBC Overhoven		3	18		4					25	
Westelijke Mijnstreek	DB Havikstraat				1	2		1			4	
Westelijke Mijnstreek	DB Sittard				1	12				1	14	
Totaal Westelijke Mijnstreek		2	12	50	6	112		6		1	189	
BT	BT Westelijke Mijnstreek					1					1	
Totaal BT						1					1	
Eindtotaal SGL		15	49	293	46	370	3	41	38	2	857	

Bijlage 2

Verbeterplan incidentmeldingen MIC				
Verbeterpunt(en)	Wie is verantwoordelijk voor de verbetering?	Wanneer moet de verbetering gerealiseerd zijn?	Stand van zaken	Afgehandeld
1. Publiceren factsheet MIC-commissie	MIC-commissie	1-3-2020	Gepubliceerd op 31-03-2020 op VinD	afgehandeld
2. In gesprek gaan met BT over het indienen van incidentmeldingen (welke, wanneer, etc.)	MIC-commissie	1-9-2020	In het eerste half jaar zien we geen MIC meldingen vanuit BT. Besproken met de teamleider BT. Kort samengevat: - val en medicatie-incidenten wel opnemen in rapportage, maar niet meldingswaardig. Bij twijfel overleggen met TL. - RAI die medewerker meemaakt, mag vaker worden gemeld. - Signalen rondom huiselijk geweld opnemen in rapportage, maar niet als MIC of RAI melding. - Vermoeden van strafbaar feit overleggen met TL. TL heeft hier mail over rondgestuurd richting medewerkers BT.	afgehandeld
3. Protocol 'Slikproblemen' agenderen om dit te evalueren en te bespreken of aanvullende acties nodig zijn.	MIC-commissie	31-12-2020	Beoordeeld door de leden van de MIC-commissie en na beperkte aanpassing opnieuw gepubliceerd.	afgehandeld
4. Bespreken op welke wijze we zaken meer kunnen delen op VinD voor wat betreft incidenten.	MIC-commissie		Staat opnieuw geagendeerd in het eerste kwartaal 2021	
5. Herinrichting proces afhandelen MIC-meldingen	MIC-commissie		Zie memo. Start vanaf derde kwartaal 2021. Door dit nieuwe voorstel komen de maandelijkse overzichten van medicatie en agressie te vervallen. Vilans heeft een mooie poster gemaakt over het proces van melden. Hiervan wilt de MIC-commissie in haar communicatie ook gebruik gaan maken.	
6. Incidentacties uitzetten naar zowel melder als naar teamleider: pilot Maartenshuis	MIC-commissie		Vanuit de MIC-commissie rechtstreeks reageren naar zowel de melder als de teamleider, dit om gericht verbeteracties/mogelijkheden inzichtelijk te krijgen. Gestart vanaf het derde kwartaal 2020 bij WBC Maartenshuis. Het effect van deze aanpassing zal in het eerste kwartaal van 2021 geëvalueerd worden.	
7. Meldformulier MIC opnieuw beoordelen op verbeteringen.	MIC-commissie		Staat geagendeerd voor het tweede kwartaal 2021	
8. Acties uitzetten rondom valpreventie	MIC-commissie		Acties valpreventie: Er is in het najaar 2020 een nieuwsbericht op VinD gepubliceerd met handige tips en quiz. Vanwege de Corona is het nu geen handig moment voor het organiseren van trainingen rondom valpreventie (bv i.s.m. leverancier mobiliteitshulpmiddelen) en het maken van een film rondom valpreventie i.s.m. Frans Verhaegen. Wordt opgepakt zodra mogelijk gezien Coronamaatregelen.	
9. Voortgang rondom Plan van aanpak beademing blijven volgen.	MIC-commissie		Plan van aanpak is overgedragen aan de nieuwe teamleider en wordt door de MIC-commissie ieder kwartaal opgevolgd.	